

POLICIJA

**Padomi lauksaimnieka
īpašuma drošībai**

www.manadrosiba.lv

Teritorijas un ēku drošība

Drošību veido vairāku faktoru savstarpēja mijiedarbība. Ja Tavā īpašumā ir ņemts vērā viens faktors, bet kāds cits ir atstāts bez ievērības, tas var radīt riskus saimniecības drošībai. Šeit atradīsi ieteikumus, kas palīdzēs izvērtēt, kādiem drošības aspektiem būtu jāpievērš uzmanība. Svarīgi apzināties – neviena drošības sistēma nespēj garantēt pilnīgu drošību. Tomēr, ievērojot zemāk minētos drošības principus, ir iespējams uzlabot drošību Jūsu lauku saimniecībā.

- Būtiski nodrošināt, lai Tavā īpašumā ir **laba redzamība**. Tas nozīmē, ka īpašumam ir jābūt pārskatāmam, lai Tu pats vari redzēt, kas notiek teritorijā, un arī pamanīt ko aizdomīgu. Svarīgi ir neveidot barjeras (apstādījumi u.c.), kas traucē redzamībai. Lai nodrošinātu redzamību tumsā, izgaismo teritoriju. Apgaismojumam ir jābūt pietiekamam un vienmērīgam, lai īpašumā neveidotos neizgaismotas vietas, īpaši tajās vietās, kur uzglabā vērtīgas mantas. Ieteicams uzstādīt apgaismojumu ar kustību sensoru.
- Nodrošies, ka no telpām, kurās uzturas cilvēki, ir labi **redzamas teritorijas svarīgākās vietas** – piemēram, vārti vai novietnes, kur tiek uzglabāta vērtīga tehnika.
- Svarīgi ir nodrošināt, lai īpašumam ir maksimāli **ierobežota piekļuve** – it īpaši vietām, kur glabājas aprīkojums. Pievērš uzmanību nožogojumam, ēku durvīm un slēdzeņu drošībai, un rūpējies, lai durvis vienmēr ir aizslēgtas.
- Viens no visretāk apspriestajiem drošības kritērijiem ir īpašuma **robežu skaidrība**. Ja teritorijas robeža ir skaidri norādīta un uztverama, tas palīdz vieglāk identificēt svešinieku, kā arī samazina ērtību svešiniekam uzturēties Tavā teritorijā.
- **Uzturi saimniecību kārtībā**, radot iespaidu, ka tā tiek uzraudzīta un zaglim iekļūšana teritorijā radīs papildu riskus.
- **Ierīko skaņas signalizāciju**. Skaņas signalizācija ir labs risinājums, ja nav iespējams nodrošināt attālinātu apsardzi. Ierīko signalizāciju visām telpām, kur glabājas vērtīgas mantas, un nodrošini, lai zagļi nevarētu bojāt signalizācijas sistēmu vai radīt tās darbības traucējumus.

- Uztādi **videonovērošanu**, kuras skata leņķis aptver visu teritoriju un kurai ir laba video kvalitāte, lai nepieciešamības gadījumā videomateriāls ir izmantojams kā informācijas avots. Būtiski nodrošināt, lai kamerai būtu laba nakts redzamība. Piemērots risinājums ir videonovērošana ar kustības sensoru, kas savienots ar mobilo tālruni un kustības gadījumā nosūta Tev ziņu.

Neaizmirsti pie ieejas teritorijā uzstādīt zīmes, ka tiek veikta videonovērošana. Nereti tieši informācija par videonovērošanas veikšanu vairāk kā slēptas videonovērošanas nodrošināšana mazina zagļa motivāciju.

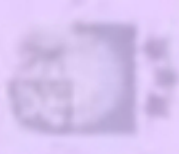
- Ieteicams teritorijas drošību paaugstināt, iegādājoties **suni**. Suns ir viens no efektīviem līdzekļiem drošības paaugstināšanai. Ja iespējams, neturi sargsuni pie ķēdes, īpaši nakts laikā.

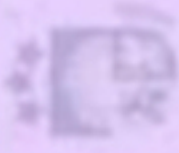

Uzturi drošību savā teritorijā!

 Saimniecībā esošās ēkas aprīko ar drošām durvīm un slēdzenēm! Aprīko ēkas ar signalizāciju!	 Regulāri uzraugi nojumes, šķūnīšus, noliktavas u.c. ēkas! Labākai uzraudzībai uzstādi videonovērošanu!	 Vienmēr aizslēdz ēku un tehnikas durvis!
 Nodrošini teritorijā pietiekamu ārējo apgaismojumu!	 Padomā par suņa iegādi! Tas ir viens no efektīvākajiem līdzekļiem drošības paaugstināšanai.	 Kokus, krūmus un citus objektus saimniecībā izvietoj tā, lai tie neļautu zaglim slēpties!

POLICIJA

POLICIJA

Esi sociāls!

Kopā drošāk! Veidojot drošu vidi, svarīgs ir lauksaimnieku kopīgais spēks. Ir nozīmīgi uzturēt labas attiecības ar tuvākajiem kaimiņiem, jo zaglis, kurš ir darbojies noteiktā apkaimē un ir pabijis vai novērojis Tava kaimiņa īpašumā, iespējams, drīzumā vēlēsies viesoties arī pie Tevis. Turpmāk aprakstīto drošības principu ievērošana palīdzēs uzlabot kopējo drošību.

- Zaglis pirms zādzības izdarīšanas nereti veic teritorijas novērošanu, tāpēc **fiksē aizdomīgas personas** un transporta līdzekļus, informē par to Valsts policiju un savus kaimiņus.
- Uzzini tuvāko **kaimiņu kontaktinformāciju** un uzturi labas attiecības, lai vajadzības gadījumā jūs cits citu varētu brīdināt, daloties ar iepriekš minēto informāciju par aizdomīgām personām vai transporta līdzekļiem. Tas palīdzēs paaugstināt kopējo modrību.
- Informācijas apmaiņu var veikt kādā no **sociālo tīklu platformām**, piemēram, *WhatsApp* vai *Facebook*. Tās ļauj ātri, ērti un bez papildu izdevumiem dalīties ar informāciju. Ja šādas grupas nav, izveido to.
- Dalībai šajā grupā aicini arī par Tavu teritoriju atbildīgo **Valsts policijas inspektoru**, lai viņš būtu lietas kursā par notiekošo un redzētajām aizdomīgajām personām vai transporta līdzekļiem. Ja šādas iespējas nav, neaizmirsti Valsts policijas inspektoru informēt atsevišķi.

Uzturi labas attiecības ar kaimiņiem!

Uzzini tuvāko kaimiņu tālruņa numurus!

Vajadzības gadījumā cits citu informējiet un brīdiniet par aizdomīgām personām un transporta līdzekļiem!

Iesaisties apkaimes lauksaimnieku informācijas apmaiņas grupā vai, ja tādas nav, izveido to (piemēram, *WhatsApp* vai *Facebook*)!

POLICIJA

POLICIJA

Aprīkojuma drošība

Liela daļa zādzību no lauku saimniecībām notiek tur, kur vērtīga tehnika ir viegli pieejama un zaglim lielas grūtības zādzības veikšana nesagādā. Turpmāk aprakstīto drošības principu ievērošana palīdzēs paaugstināt tehnikas drošību.

- Iespēju robežās neatstāj tehniku uz lauka vai mežā bez uzraudzības ar tehniskiem līdzekļiem. Brīdī, kad tehnika netiek lietota, **turi to drošā novietnē**. Palīgtelpām, kurās tehnika ir novietota, jābūt aizslēgtām un aprīkotām ar izturīgām durvīm un slēdzeni. Ap palīgtelpām izvieta apgaismojums ar kustību sensoru, lai nodrošinātu to, ka naktī tām neviens nevar piekļūt nepamanīts. Tāpat ir nepieciešams padomāt par videonovērošanu un signalizāciju vai apsardzi.
- Ja traktortehnika jāatstāj ārā, pārliecinies, lai tā **nebūtu redzama no ceļa** – piemēram, aiz koka, krūmiem vai pakalna. Tajā pašā laikā teknikai ir jābūt redzamai no mājām (**Tavā redzeslokā**). Lauksaimniecības tehniku vari novietot tuvu citu citai, lai to būtu grūtāk nozagt, – piemēram, bloķē mazo tehniku ar lielo, apgrūtinot tās pārvietošanu.
- Beidzot darbu, **neatstāj lauksaimniecības tehnikā vērtīgas mantas**, tai skaitā GPS navigācijas sistēmas. Noņem tās un uzglabā slēgtā un apsargājamā teritorijā. Tāpat vienmēr aizslēdz durvis un aizver logus lauksaimniecības tehnikā. Navigācijas sistēmas demontāža prasīs 15 minūtes, bet ietaupīs daudz raīžu un izdevumu.

Pasargā savu lauksaimniecības tehniku!

Neatstāj lauksaimniecības tehnikā vērtīgas mantas, tai skaitā GPS navigāciju!

Vienmēr aizslēdz durvis un aizver logus!

Uzstādi imobilaizeru, papildu GPS meklēšanas ierīces vai radio signālu slēptā vietā (arī piekabināmajai teknikai)!

Ja tehnika netiek lietota, atstāj to drošā novietnē. Pārliecinies, ka palīgtelpām, kurās tehnika ir novietota:

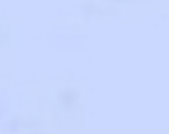
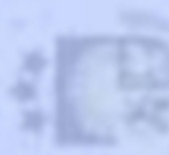
- ir laba slēdzene un tās vienmēr ir aizslēgtas;
- apkārtnē ir izvietots apgaismojums ar kustību sensoriem.

Ja traktortehnika ilgstoši jāatstāj ārā, pārliecinies, lai tā nebūtu redzama no ceļa. Piemēram, aiz koka vai pakalna. Bet tajā pašā laikā teknikai jābūt redzamai no mājas.

Lauksaimniecības tehniku var novietot tuvu citu citai, lai to būtu grūtāk nozagt. Bloķē mazo tehniku ar lielo.

POLICIJA

POLICIJA

- Papildus rūpnīcas uzstādījumiem slēptā vietā aprīko savu lauksaimniecības tehniku ar **papildu drošības sistēmām** – imobilaizeru, GPS meklēšanas ierīcēm vai radio signālu. Šādus meklēšanas instrumentus pievieno arī piekabināmajai teknikai, kas ir vieglāk pārvietojama un tādēļ tiek zagta biežāk.
- Uzstādot papildaprīkojumu, tā fiksēšanai izmanto speciālus **drošības uzgriežņus**.
- Piefiksē visa aprīkojuma **sērijas numurus**, lai zādzības gadījumā Valsts policija varētu tehniku meklēt visā Eiropas Savienībā.

Visbiežākie zādzību mērķi

Ir lietas, kas īpaši piesaista zagļu uzmanību, tādēļ tām jāpievērš lielāka vērība. Parūpējies, lai apdraudētākais Tavā saimniecībā tiktu atbilstoši glabāts un uzraudzīts. Zemāk minēto drošības principu ievērošana palīdzēs paaugstināt saimniecības drošību.

- Iespēju robežās **neatstāj traktortehniku uz lauka** vai mežā un aprīko to ar atbilstošām drošības sistēmām. Ja to nav iespējams izdarīt, nepieciešams domāt par papildu uzraudzības nodrošināšanu uz lauka.
- Neatstāj lauksaimniecības tehnikā **GPS navigācijas iekārtas** – antenas un vadības blokus.
- Pievērš uzmanību degvielas un augu aizsardzības līdzekļu drošībai. **Neatstāj cisternas uz lauka**, bet, ja uzglabāšana slēgtā teritorijā nav iespējama, **nodrošini papildu uzraudzību**, piemēram, ar videonovērošanu.
- Dažādus **instrumentus** atzīmē paša izveidotā vērtīgo lietu reģistrā, kur piefiksē īpašās **pazīmes** un **sērijas numurus**.

Visbiežākie zādzību mērķi:

- traktortehnikas GPS iekārtas;
- degviela;
- augu aizsardzības līdzekļi;
- dārza tehnika un instrumenti;
- traktortehnika un īpaši tās detaļas;
- metāllūžņi;
- mājlopi.

Neļauj zaglim paņemt GPS navigācijas sistēmu!

Zagļi ir īpaši iecienījuši GPS antenas un vadības blokus – tie ir viegli demontējami un maksā ļoti daudz.

Beidzot darbu, GPS antenas un vadības blokus noņem un uzglabā mājās!

Aprīko GPS antenu ar meklēšanas ierīcēm!

Padomā par degvielas un augu aizsardzības līdzekļu drošību!

Beidzot darbu, novieto tehniku drošā un apsargājamā novietnē!

Augu aizsardzības līdzekļu un degvielas cisternas neatstāj brīvi pieejamā vietā (it īpaši, ja tā redzama no ceļa)!

Aprīko tehniku ar sistēmām, kas pasargā no degvielas zādzībām!

Nodrošini cisternu uzglabāšanu slēgtā un apsargājamā teritorijā!

Pirkšana

Katru gadu Valsts policija fiksē ļoti daudz krāpšanas gadījumu un zādzību, kas saistītas ar nesen iegādātu lauksaimniecības tehniku, tādēļ svarīgi ir ievērot piesardzību, veicot darījumus.

Viena no krāpšanas shēmām ir neeksistējošas lauksaimniecības tehnikas tirgošana, pieprasot avansa maksājumu. Krāpnieki sludinājumu portālos ievieto fotogrāfijas ar attiecīgo lauksaimniecības tehniku un tās tehnisko aprakstu, piedāvājot darījumu par cenu, kas bieži ir zemāka par tirgus vērtību. Krāpnieki ar potenciālajiem pircējiem sazinās telefoniski vai e-pastā. Savstarpējā saziņa turpinās līdz brīdim, kad krāpnieki potenciālajam klientam nosūta sagatavotu rēķinu par pirmās iemaksas veikšanu, lai organizētu tālāku preces pārdošanu. Brīdī, kad pircējs attiecīgo samaksu ir veicis, krāpnieks saziņu pārtrauc.

Policijas redzeslokā ir bijuši arī gadījumi, kad nesen nopirkta lauksaimniecības tehnika vai lauksaimniecības preces tiek nozagtas. Tehnika vai preces tiek piegādātas uz pircēja norādīto adresi, bet, tā kā piegādātājam ir zināma preces pastāvīgā uzglabāšanas adrese, pēc neilga laika tiek veikta zādzība un komersants tirgo to atkārtoti.

Padomi drošai pirkšanai

- Ja ir uzsākta elektroniska saziņa ar kāda eksistējoša uzņēmuma izplatītāju, **pārliecinies, kā ir uzrakstīts uzņēmuma nosaukums** un darbinieka **e-pasta adrese**, jo bieži tiek veidoti līdzīgi nosaukumi, pamainot vien kādu burtu vai variējot ar pieturzīmēm e-pasta adresē.
- Īpaši izvērtē tehnikas iegādi, ja ir redzēta tikai tās fotogrāfija, bet **prece nav redzēta klātienē**.
 - Lūdz pārdevējam iespēju apskatīt tehniku. Ja tas netiek ļauts, ir pamats aizdomām.
 - Dodies precī apskatīt, jo brauciens, piemēram, uz Poliju izmaksās mazāk nekā kļūšana par krāpšanas upuri.
- Neuzķeries uz **steidzamību**! Krāpnieki nereti apgalvo, ka darījums ir jāveic steidzami, lai neļautu Tev apdomāties un izvērtēt riskus.
- Ja iegādājies tehniku vai citu preci no juridiskas personas, **veic izpēti internetā**, lai pārbaudītu, vai citiem nav bijusi slikta pieredze ar šo pārdevēju.
- **Nepārskaiti avansa maksājumu**, ja neesi pārliecinājies par to, ka darījums ir drošs!

Nekļūsti par krāpšanas upuri – pērc neriskējot!

Uzmanīgi izvērtē sludinājumu!

- Pārliecinies, ka e-pasta adresē un firmas nosaukumā nav kļūdu un pārstāvis patiešām ir no šīs firmas.
- Priekšroku dod zināmiem pārdevējiem – pēc reputācijas vai iepriekšējās pieredzes.
- Veic izpēti internetā, vai par šo pārdevēju nav sliktu atsauksmju.
- Uzmanies no piedāvājumiem, kas izklausās pārāk labi, lai būtu patiesība. It īpaši, ja šāds piedāvājums ir no privātpersonas.

Veic darījumu piesardzīgi!

- Nepērc precī, ja neesi to redzējis klātienē.
- Neveic avansa maksājumu, ja neesi pārliecināts, vai prece eksistē, atrodas darījuma partnera īpašumā un var tikt pārdota.
- Nenorādi adresi, kur precī uzglabāsi.

Pārdošana

Lai izvairītos no zagļiem un krāpniekiem, piesardzība jāievēro, veicot arī lauksaimniecības tehnikas un produktu (piemēram, graudu un lopu) tirdzniecību.

Populāra ir krāpšanas shēma, kurā negodprātīgas personas piedāvā no lauksaimniekiem iegādāties graudus vai gaļas lopus. Krāpnieki, uzdodoties par kāda uzņēmuma pārstāvjiem, piedāvā no zemniekiem iepirkt produkciju, piedāvājot samaksu, kas ir augstāka par tirgus cenu. Pēc tam, kad pircēji produktus saņem, par to parakstot attiecīgu pavadzīmi un solot apmaksāt pirkumu, piemēram, piecu dienu laikā, pārdevējam ar šīm personām vairs neizdodas sazināties, bet nauda par darījumu tā arī netiek saņemta.

Veicot darījumus ar zemniekiem, uzpircējs var uzrādīt personu apliecinošus dokumentus un uzņēmuma pilnvaru, kā arī iesniegt pirkuma līgumu un pavaddokumentus. Līgums ar zemnieku saimniecību tiek sastādīts šķietami ticamā veidā, taču realitātē līgums nav spēkā esošs, jo gan pilnvara, gan zīmogs ir viltots, lai gan uzņēmums, kuru it kā persona pārstāv, ir eksistējošs.

Padomi drošai pārdošanai

- Pievērs pastiprinātu uzmanību gadījumos, kad pircējs par lauksaimniecības produkciju **piedāvā lielāku samaksu** nekā ir tā tirgus vērtība!
- Pārliedzinies, vai **uzņēmums, kuru pārstāv uzpircējs, eksistē**. Aktuālo informāciju var pārbaudīt, piemēram, *Lursoft* datu bāzē. Ziņas par nodokļu maksātājiem, tai skaitā fiziskām personām un saimnieciskās darbības veicējiem, var pārbaudīt VID mājaslapā.
- Sazinies ar uzņēmumu un pārliedzinies, vai persona, kura apgalvo, ka pārstāv uzņēmumu, **patiešām tur strādā** un ir tiesīga veikt šādu darījumu.
- Pievērs uzmanību uzpircēju **transporta līdzekļiem**. CSDD mājas lapā var pārliedzināties, vai transporta līdzekļa numurzīme atbilst konkrētam transporta līdzeklim (marka, modelis).
- Īpaši jauniem sadarbības partneriem vajadzētu izvērtēt iespēju **lūgt priekšapmaksu** par piegādāto produkciju. Tas ļaus pārliedzināties par sadarbības partneru patieso nolūku.
- Sludinājumos **nenorādi adresi**, kurā prece tiek pastāvīgi uzglabāta.

Pārdod neriskējot!

Pārdodot īpašumu, esi uzmanīgs, jo pastāv risks kļūt gan par krāpšanas, gan arī zādzības upuri.

Riska pazīmes:

- Lūgums pārskaitīt naudu pircējam, lai atrisinātu kādas problēmas, kas saistītas ar darījuma veikšanu.
- Pircējs lūdz norādīt personisku informāciju, kas darījuma veikšanai nav nepieciešama.
- Piedāvājums ir pārāk labs, lai būtu patiesība.

Ievēro piesardzību!

- Nenorādi adresi, kurā prece pastāvīgi tiek uzglabāta.
- Pārliedzinies, vai pircējs patiešām ir tas, par ko uzdodas.
- Pirms preces atdošanas pārliedzinies par samaksas veikšanu.

Rīcība ārkārtas situācijās

- Ja saskaries ar noziedzīgu nodarījumu, nekavējoties **izsauc policiju pa tālruni 110**. Ja zādzības faktu esi konstatējis īsu laika brīdī pēc zādzības izdarīšanas, **nevilcinies** ar informācijas nodošanu Valsts policijai. Savlaicīga informācijas saņemšana ļaus Valsts policijai meklēt un aizturēt zagli nozieguma vietas tuvumā.
- Policijai sniedz informāciju par to, **kur un kas ir noticis**. Informē policiju par to, vai noziedznieks vēl ir notikuma vietā. Tāpat Tev būs jānosauc sava kontaktinformācija, lai policija ar Tevi varētu sazināties. Nekad nebeidz sarunu pirmais – gaidi, lai to izdara policists. Adresi nosauc ļoti precīzi.
- Tava dzīvība vienmēr ir pirmajā vietā – nekad **neapdraudi sevi**, mēģinot bīstamu situāciju atrisināt pārgalvīgi. Tava dzīvība ir svarīgāka par īpašumu. Nerīkojies pārgalvīgi noziedznieku aizturot, bet, ja ir iespējams, vari šai personai sekot, par to telefoniski informējot Valsts policiju.
- Ja pamani aizdomīgas darbības, **centies piefiksēt informāciju**, kas var palīdzēt identificēt aizdomīgo personu. Ievēro vizuālās pazīmes – garumu, vecumu, miesasbūvi, matu krāsu un varbūt kādas īpašas pazīmes (tetovējumus, rētas u.c.). Bet, ja ir iesaistīts transporta līdzeklis – tā marku, modeli, krāsu un numuru.
- Ja esi fiksējis aizdomīgas personas vai transporta līdzekļus un šaubies, vai nepieciešams informēt policiju, **labāk to izdari!** Daudz sliktāk, ja nereaģēsi, bet vēlāk noziegums notiks.
- **Informē arī kaimiņus** izveidotajā sociālo tīklu grupā. Iespējams, viņi var sniegt vērtīgu informāciju, kā arī pasargāt sevi.

112

Paldies, ka rūpējies par drošību!

Materiālu izstrādājusi Valsts policijas Prevencijas vadības nodaļa

manadrosiba@vp.gov.lv

www.manadrosiba.lv